

ZPRÁVY A OHLASY

Měsíčník novoměstského sboru

Leden
2022

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV EVANGELICKÁ
FARNÍ SBOR V NOVÉM MĚSTĚ NA MORAVĚ

Ročník
XXII.

Biblické heslo roku 2023 – dopis ze synodní rady 3. ledna 2023

Milé sestry, milí bratři,
biblickým heslem pro rok 2023 je verš knihy Genesis 16,13: „Ty jsi Bůh, který mne vidí!“

Kdekdo touží po tom, aby byl vidět. Reklamní plochy jsou čím dál větší. Kandidáti na všemožné funkce prezentují své portréty. Na monitorech počítačů a na obrazovkách televizí nám co chvíli vyskakují nabídky a obrázky, které jsme si nevyžádali, ale ony si žádají naši pozornost. Na sociálních sítích se zápasí o zájem globální vesnice. Zasáhnout co nejvíce uživatelů. Nabídnout šokující výrazy, otrásající snímky. Církev také touží dostat se do médií, zaujmout. Máme pocit, že kdo se nezviditelní, jako by nebyl. Nebýt vidět znamená ztrátu, zapomnění, smrt.

Na koho se dívá Bůh? Co Boží pohled znamená pro toho, na koho hledí? Slova, která jsou letošním biblickým heslem, říká žena ztracená na poušti. Těhotná Hagar na útěku před svou mocnou paní Sárrou. Hagar otrokyně. Služka, náhradní matka. Ztrápená. Ponížená. Poslední z posledních. Ale právě ji Hospodin vidí! Právě k ní promlouvá. Ujišťuje ji, že se jí zastane. A Hagar Bohu uvěří, díky jeho pohledu se narovná, ožije.

Ježíš se podle svědectví evangelií dívá kolem sebe Božíma očima. Dobře vidí zvláště ty ztracené, zatracené, maličké, slabé, opomíjené, nepatrné. Vidí ty, kdo jsou pro běh světa neviditelní. Vytahuje je na světlo, zastává se jich, ujišťuje je o Boží přízni, a tím jim dává naději. A svým učedníkům a posluchačům Ježíš vzkazuje: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,40)

At' letošní biblické heslo povzbudí přehlížené. At' otevře naše oči pro nepatrné kolem nás. At' naše ústa a srdce chválí Hospodina, našeho Boha, který vidí.

Pavel Pokorný, synodní senior; Jiří Schneider, synodní kurátor

Pozor změna účtu

Věnujte prosím pozornost této informaci

Ještě stále si mnoho členů sboru neprovedlo změnu příkazu na platbu saláru na nový účet.

Prosíme, učňte tak co nejdříve!!!!

Nové číslo účtu u banky Moneta č. **253070437/0600**

Shromáždění, která nás čekají

10.1.	19.30 - Kruh
11.1.	18.00 - staršovstvo
17.1.	9.30 – Kavárnička (nejen) pro seniory – Vojtěch Hrouda – Zkušenosti víry
18.1	18:00 - ekumenická bohoslužba v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů - kostel sv. Kunhuty.
21.1.	18.00 - Mládež
1.2.	18.00 - Staršovstvo
3.2.	19.30 - Schůzka učitelů nedělní školy
6.2	18:00 – Večer s hostem – Ruth Šormová – O paliativní péči i o osvětě a o práci domácího hospice Cesta domů

Procházka bohoslužbami – večere Páně poprvé

A nyní k večeri Páně. A tentokrát trochu jinak. V naší církvi se chystá (vedle již hotového zpěvníku) také nová Agenda, neboli bohoslužebná kniha (a měla by v horizontu několika let vyjít). Nejprve

cituje Leuenberskou konkordii – dohodu protestantských církví o sdílení kazatelny a večeře Páně: „Ve večeři Páně vzkříšený Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Poskytuje nám tak odpuštění hříchů a osvobozuje nás k novému životu z víry. Dává nám znovu zakusit, že jsme údy jeho těla. Sílí nás ke službě lidem. Když slavíme večeři Páně, zvěstujeme Kristovu smrt, skrze kterou Bůh smířil svět se sebou. Vyznáváme, že vzkříšený Pán je mezi námi přítomen. V radosti, že Pán přišel k nám, očekáváme jeho příchod ve slávě.“ (Leuenberská konkordie, 1973, 15–16.)

A dále chystaná agenda mluví o průběhu slavení večeře Páně: „Po připravení chleba a vína na stole Páně předsedající pronáší eucharistickou modlitbu, v jejímž jádru stojí chvála a díkyvzdání za Boží dílo stvoření a vykoupení v Kristu a prosby o Ducha svatého. Ve své tradiční podobě zahrnuje následující prvky, z nichž některé je možno vynechat:

Předsedající vyzve shromáždění k chvalořečení. Tradičně se užívá úvodní dialog: „Vzhůru srdce!“ – „Máme je u Pána.“ atd. Místo dialogické formy je možno užít parafráze, např.: „Pozdvihněme svá srdce k Hospodinu, Bohu našemu, vzdávejme mu díky.“ Poté předsedající pokračuje chválou za konkrétní Boží jednání, formulovanou obvykle se zřetelem k období církevního roku. Může být zakončena plynulým přechodem ke společnému chvalo zpěvu.

Slovy andělského chvalo zpěvu „Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů...“ (Iz 6,3) se shromáždění připojuje k nebeské bohoslužbě. Aklamaci lze také zpívat. Předsedající pokračuje děkovným připomínáním Božích skutků, které může být pojato široce jako rekapitulace dějin spásy od stvoření, přes příběh Izraele až ke Kristu, nebo úzce se zaměřením na příběh Ježíše Krista a novou smlouvu uzavřenou v jeho oběti. Anamneze plynule přechází do slov ustanovení, která jsou součástí modlitební řeči k Bohu. Také však mohou být z modlitebního rámce vyjmuta a přednesena samostatně jako zvěstování namířené k lidu.

Na výzvu slov ustanovení zvěstovat smrt Páně, dokud nepřijde, shromáždění odpovídá starobyloou aklamací: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.“ Jiné místo, kde může být zařazena, je bezprostředně před přijímáním.

Předsedající pokračuje prosbou o vstup Ducha svatého do dění večere Páně, o posvěcení darů pro společnou hostinu a spojení účastníků večere Páně s Kristem i mezi sebou navzájem. Eucharistická modlitba je zakončena trojičně formulovanou doxologií. Pokud následuje modlitba Páně, doxologii lze vynechat. Shromáždění se k modlitbě připojuje společným „Amen“.

Po modlitbě Páně může být zařazen úkon lámání chleba. Předsedající recituje parafrázi apoštolových slov z 1 K 10, 16 („Chléb, který lámeme, je naší účastí na těle Kristově. Kalich požehnání, za nějž děkujeme, je naší účastí na krvi Kristově.“) Slova doprovází rozlomením chleba a lehkým pozdvižením kalicha. Shromáždění vyjadřuje svou pokoru a důvěru v Boží odpuštění modlitbou vycházející z J 1, 29: „Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi... daruj nám pokoj“, nebo zazpívat odpovídající písňovou parafrázi. Předání chleba a kalicha může vysluhující doprovodit vhodnými slovy, např.: „Tělo Kristovo za tebe vydané.“ „Krev Kristova za tebe prolitá.“ Přijímající na ně odpovídá slovem „Amen“. Po propuštění lze zařadit pozdravení pokoje, pokud nebylo zařazeno dříve.“

Příště bych k této objektivní formě přidal ještě několik svých poznámek.

Ondřej Ruml

Staršovstvo se představuje – Markéta Šimková

Ondřej Ruml: Markéto, říkala jsi mi, že jsi byla pokřtěná coby školačka trochu proti své vůli v římskokatolické církvi a pak vás maminka přivedla do Bratrské jednoty baptistů v Brně, kde jsi byla pokřtěna podruhé...

Ale uvěřila jsem vlastně až tady v Křídlech, kam mě maminka poslala, abych v Brně nevlčela. Tady jsem si vyhlídla Evžena, měl elektrickou kytaru se svým jménem a to mě zaujalo a pak jsme se dali dohromady.

Nastoupila jsem do obchodu v Novém Městě. Pak na mateřské jsme se s kamarádkou domluvily, že bychom rády studovaly speciální pedagogiku, k tomu bylo třeba potvrzení, které mi dala ředitelka zdejší školy a ta ale pak přišla, že když nám dala potvrzení a neměla někoho v družině, tak jsem tam pak nastoupila. A pak k tomu přišlo i

ředitelování. Ve škole jsem potkala paní učitelku Lamplotovou, která všemu i životu rozuměla. Já jí říkala, že nemůžu učit, že jsem dyslektik a ona na to: „Právě proto, že jsi dyslektik, tak jim budeš rozumět.“ Pak jsem jí říkala: „Já ty státnice neudělám.“ „Všechno uděláš,“ byla její odpověď. Ona i její manžel uměli povzbudit. Helenka Lamplotová byla pro mě vzor. Učila tu jako důchodkyně. A byla věřící, takže všechno brala z gruntu...

OR: A jaké byly vztahy Křidel a Nového Města, baptistů a evangelíků?

Bohoslužby tady bývaly původně odpoledne, aby evangelíci, nebo i katolíci, mohli ráno na své bohoslužby a odpoledne pak sem. Chodívali Jančíkovi, někdy i Žilkovi a velké množství Šimků. Přijel také někdo z Brna a bohoslužby bývaly jednou za 14 dnů. Později to bylo dopoledne, jezdívají sem lidé, kteří se vrátili na Vysočinu.

OR: A vaše osobní?

Už v osmdesátých letech jsme jezdívali do evangelickýho kostela a na mládež, tam jsem potkala faráře Batelku, to byl pro mě úžasný člověk, byl normální, lidskej, krásně vyprávěl a měl v rámci mládeže soutěže. Kdežto u baptistů se musel přednášet program, který jsme si připravili. A byli tam 14tiletí a vysokoškolská mládež dohromady. Farář Batelka dělal soutěže z biblických znalostí, byla jsem dobrá, samozřejmě Šimci taky. Nejdřív nám něco pan farář vyprávěl a pak byla soutěž o sirky.

Manžel Evžen: Vztahy byly tehdy úzký, můj bratr Pavel učil nedělní besídku, nedělníku ve Městě i tady v Křídlech... a s bratrem farářem jsme měli vždycky dobré vztahy.

OR: A jak jsi se nakonec dostala k evangelíkům?

Panovalo tu jisté napětí, které pak vyústilo v to, že jsme s Danielem odešli pro klid v rodině do evangelické církve...

OR: Evžene, tobě to nevadí?

Markéta: Ne! Vidiš, já řeknu ne.

Evžen: Nevadí, maminka byla vždycky otevřená. Když to bývalo odpoledne, tak sem chodili i katolíci. Když sem přijeli z Ameriky, ona byla letniční, tak měli velký protivenství jak od evangelíků tak od katolíků, protože to bylo něco jinýho, oni mluvili jazyky, já si to nepamatuju.

Markéta: Já to jen slyšela.

Evžen: A protože je evangelická církev nechtěla ani katolíci a museli být organizovaní. Ale od Armády spásy věděli, že nejbliž jim jsou baptisti, tak vstoupili tam. Ale pak se vztahy zlepšovaly.

OR: A jaká byla tedy ta Tvoje cesta, Markéto, až do staršovstva evangelického sboru v NM?

Každý si projde hledáním Boha. Po revoluci přijížděli různí misionáři, zažila jsem uzdravování, ale se mnou to nic nedělalo. Asi že chci mít věci pod kontrolou a teď si říkáš – je to dobře, je to špatně? I když jsem se snažila, tak to na mě nepůsobilo. Pak hledáš klid chrámu a to je pro mě evangelický kostel v Novém Městě na Moravě. Měla jsem jednu dobu dvojí členství, ale když jsem měla nastoupit do staršovstva, tak jsem opravdu vystoupila od baptistů. Hodně mi tehdy pomohla Markéta Slámová, se kterou jsme spolu mluvily. A taky mnozí další, se kterými jsem se v evangelickém sboru potkala.

Děkuji za rozhovor.

Z farářova nočního stolku

Pavel Hošek, profesor religionistiky na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy vydal minulý rok další ze svých knih zabývajících se vztahem literatury a víry, tentokrát věnovaný chasidům - Chasidské příběhy, Mezi židovskou mystikou a krásnou literaturou (Brno, CDK 2022)

Chasidské hnutí není myslím mezi evangelíky úplně neznámé, po revoluci vyšla kniha Chasidská vyprávění Martina Bubera si našla cestu do nejedné evangelické knihovny a příběhy chasidů, žité i vyprávěné, pronikly do povědomí nejen farářů. Tedy jen stručně: Chasidismus bylo židovské obrodné, pietisticko-mystické hnutí, které vzniklo začátkem 18. století na území dnešního Polska a Ukrajiny. Jeho zakladatelem byl rabín Jisra'el ben Eli'ezer, zvaný také Ba'al Šem Tov nebo Bešt „Pán dobrého Jména“, který žil mezi lety 1700-1760.

Hošek nejprve popisuje historii chasidismu, jeho sílu a inspirativnost. Vše doprovází právě chasidskými příběhy, které patří bytostně k tomuto židovskému hnutí – drobné takřka anekdoty, ale i delší příběhy ze života chasidských mistrů i jejich vyprávění. Tak třeba: Za rebem Jicchakem Meirem, když byl ještě malý kluk, přistoupil dospělý chasid a blahosklonně mu řekl: „Dám ti zlatáček, když mi dovedeš říct, kde přebývá Bůh! Jicchak Meir vzhlédl k onomu muži a řekl: „A já ti

dám dva zlatáky, když mi dokážeš říct, kde Bůh nepřebývá.“ Hošek k tomu píše: „Odpověď malého Jicchaka Meira vyjadřuje základní východisko chasidské zbožnosti. Toto východisko spočívá ve vědomí, že celé stvoření je prostoupeno Boží slávou. Světlo Boží svatosti prosvítá veškerou stvořenou skutečností. Stačí doširoka otevřít oči a rozhlédnout se kolem sebe.“ (s. 39) Profesor Hošek se dále věnuje také otázce, proč chasidismus, geograficky i jinak docela blízký naší zemi, se u nás příliš neprosadil.. Ve druhé části své knihy se pak Pavel Hošek věnuje osobnostem, které na chasidství přece jen navazovali. Kniha tak obsahuje životopisné portréty Nachmana z Braclavi, Jiřího Langerera, Martina Bubera, Abrahama Joshuy Heschela, Elieho Wiesela, Chaima Potoka a Isaaca Bashevisa Singera.

Soustředí se však na příběhy. Příběhy, které si chasidé vyprávěli o zázračných rabínech a jejich podivuhodných skutcích a učení. Tato vyprávění, původně předávaná jako svatá tajemství v kroužcích zanícených chasidů, dala vzniknout mohutnému proudu duchovní a krásné literatury. Tato tradice zachycuje jedinečné kouzlo východoevropské židovské kultury a zároveň v sobě nese překvapivě aktuální poselství židovské duchovní tradice pro současného člověka.

Kniha se čte takřka sama, mohu jen doporučit těm, kdo chasidská vyprávění už znají, ale i těm, kdo se s nimi setkají třeba poprvé. A jak skončit, inu chasidským příběhem: *Když rabi Izrael Baal Šem Tov viděl, že se na židovský národ valí nějaké neštěstí, chodil se zpravidla usebrat na jisté místo v lese, tam zapálil oheň, odříkal určitou modlitbu a potom učinil zázrak, jímž neštěstí odvrátil. Později, když se jeho žák, Magid z Meziříče, snažil pohnout nebesa ze stejných příčin, odešel na stejné místo do lesa a řekl: Poslyš, Pane světa. Nevím, jak rozdělat oheň, modlitbu však ještě odříkat umím. A stal se zázrak. Později chodíval do stejného lesa rabi Moše Lejb ze Sasova a prosil za svůj lid těmito slovy: Nevím, jak rozdělat oheň, ale vím, kde je to místo, a to by mělo stačit. Stačilo to, i tentokrát se stal zázrak. Nakonec přišla řada na Ružinského. S hlavou v dlaních seděl doma v křesle a hovořil k Bohu: Nedokážu rozdělat oheň, neznám tu modlitbu, ani to místo nemohu v lese najít. Vše, čeho jsem schopen, je vyprávět tento příběh. Mělo by to stačit. A stačilo to.*

Ondřej Ruml

Pomněnka zve na setkání

Diakonie ČCE – středisko v Myslibořicích začala v březnu 2022 stavět v Novém Městě na Moravě Domov Pomněnka. Ten nabídne péči třiceti lidem nad padesát let, kteří onemocněli Alzheimerovou chorobou či trpí jinými typy demence. „*První klienty přivítáme až v lednu 2025, ale protože už nyní se nás obrací řada lidí s dotazy o služby, tak chceme představit náš zkušený tým a také naše služby. Rádi bychom poznali i zájemce a jejich rodiny a poskytli jim potřebné informace. Proto chceme naše lidi i naši práci představit přímo v Novém Městě na Moravě,*“ uvedla ředitelka Diakonie ČCE Myslibořice Michaela Grmelová. Myslibořické středisko pečuje o seniory s Alzheimerovou chorobou už více než třicet let. Diakonie přiveze do Nového Města pečovatelky, které jsou nemocným nejbliže. „*Seznámíme vás, jak péče v našem domově vypadá a jak ji budeme zajišťovat i v Pomněnce. Dozvíte se, komu je služba určena, co tito lidé potřebují a jaké moderní metody při péči pomáhají,*“ přibližuje program setkání Michaela Grmelová. Setkání bude otevřené pro všechny, které zajímá, jak bude Pomněnka v Novém Městě na Moravě fungovat. Kromě veřejné diskuse nabídne v průběhu setkání Diakonie také prostor pro individuální konzultace.

Z organizačních důvodů je proto dobré předem nahlásit svoji účast, a případný zájem o individuální konzultace.

Setkání se uskuteční v úterý 17. ledna 2023 od 16:00 hodin v Domě s pečovatelskou službou, Žďárská 68.

Kontakt: Hana Janů 566 598 102 nebo 603 486 167 nebo e-mail: janu.h@nss.nmmn.cz

Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Do příspěvků není obsahově zasahováno. Názory autorů příspěvků nejsou vždy totožné s názory redakce nebo ČCE. Za obsah jednotlivých příspěvků odpovídají jejich autoři.

©Zprávy a ohlasy

Měsíčník novoměstského sboru ČCE

Pro vnitřní potřebu vydává:

Farní sbor Českobratrské církve evangelické

Křenkova 151

592 31 Nové Město na Moravě

tel. 566 616 244, IČ 43378854

e-mail: nmmn@evangnet.cz

Číslo sborového účtu: 253070437/0600

K tisku připravil Slávek Žilka – e-mail: slavek.zilka@atlas.cz